

НОВИ САД - На данашњи дан 1918. године Српска војска ослободила је Панчево, био је то почетак ослобађања Баната и његовог присаједињења Краљевини Србији. Јединицом која је ослободила град командовао је капетан Петар Арачић, потоњи генерал. Дан ослобођења данас се обележава као дан града Панчева.

Данас је петак, 8. новембар, 312. дан 2019. До краја године има 53 дана.

1520 - Дански краљ Кристијан II наредио је покољ више од 80 шведских свештеника и племића, назван "Стокхолмско крвопролиће". Овај догађај претходило је устанку Швеђана за ослобођење од Данске.

1576 - Према споразуму склопљеном у Гану, свих 17 низоземских провинција ујединило се у рату против Шпаније за ослобођење Холандије. Холанђани су били већином протестанти па је отпор шпанској власти имао и верску позадину.

1656 - Рођен је енглески астроном и геофизичар Едмунд Халеј, који је већ у 19. години објавио расправу о путањама планета. Био је директор Гриничке опсерваторије и краљевски астроном. Израдио је први каталог звезда јужног неба и утврдио да су комете уочене 1682, 1601. и 1551. заправо иста комета која се периодично појављује. Предсказао је да ће се она поново појавити крајем 1758. што се и догодило с малим закашњењем. Њему у част то свемирско тело названо је Халејева комета. Први је открио да се и звезде крећу, схватио их као сунца, а наше Сунце као звезду и израдио је прву метеоролошку карту. Дела: "Каталог јужних звезда", "Преглед астрономије комета", "Теорија магнетског компаса".

1674 - Умро је енглески писац Џон Милтон, један од највећих песника у светској литератури, изузетно образован, снажна личност високог морала и значајан мислилац. После погубљења краља Чарлса I 1649. сасвим се посветио политици и сем неколико сонета писао је само прозу, расправљајући о различитим политичким и верским питањима. До обнове монархије 1660. био је латински секретар Државног савета. Ослепо је 1652. а кад је монархија обновљена допао је затвора и изгубио већи део имања и од тада до смрти вратио се поезији. Слеп, сиромашан и разочаран певао је највећа дела: "Изгубљени рај", "Враћени рај", "Самсон Агонистес". Остала дела: поеме "L'Allegro", "Il Penseroso"; "Комус", елегија "Лисидас", прозна дела "Ареопагитика", посвећена слободи штампе, "Одбрана енглеског народа" (објашњење погубљења Чарлса I).

1793 - На гиљотини је погубљена Жана Мари "Манон Флипон" Ролан, позната као Мадам Ролан, која је у време Француске револуције у Паризу држала салон у којем су се окупљали писци, уметници, политичари. Знатно је утицала на жирондинце које је предводио њен супруг Жан Мари Ролан де ла Платијер, министар унутрашњих послова Француске 1792. Погубљена је током јакобинске тираније, после чега је њен муж извршио самоубиство.

1793 - Први пут је за јавност отворен "Лувр", двор француских краљева почев од 1204. Одлуку о његовом отварању и претварању у музеј донела је француска влада у духу тадашњих револуционарних стремљења.

1888 - Рођен је српски политичар, математичар и филозоф Сима Марковић, професор Београдског универзитета и вођа тзв. десне фракције у Комунистичкој партији Југославије. Докторирао је математику 1913. код Михаила Петровића (Мика Алас). Од 1926. до 1928. био је генерални секретар КПЈ, из које је искључен 1929, а поново примљен 1935. Страдао је у Совјетском Савезу, у Москви, 1939. као жртва стаљинистичких чистки. Дела: "Национално питање у светлости марксизма", "Из науке и филозофије", "Теорија релативности", "Трагизам малих народа".

1895 - Немачки физичар Вилхелм Конрад Рендген открио је на универзитету у Вирцбургу нову врсту зрака који продиру кроз меке делове тела и делују на фотографску плочу. Назвао их је "икс" (X) зрацима, који су касније њему у част названи Рендгенови зраци. За епохални изум добио је 1901. Нобелову награду за физику.

1900 - Рођен је српски композитор, диригент, музички педагог и критичар Михаило Вукдраговић, професор и ректор Музичке академије у Београду, члан Српске академије наука и уметности. Дела: симфонијска поема "Пут у победу", кантате "Србија", "Светли гробови", "Везиља слободе", соло песме, гудачки квартети, филмска и сценска музика.

1909 - У Београду је формирано спортско витешко друштво "Соко", уједињењем витешких друштава "Душан Силни" и савеза српских сокола. Годину дана доцније извршено је уједињење целокупног српског соколства са територије Краљевине Србије и са простора тадашње Аустроугарске. Била је то организација наглашеног патриотског набоја па јој је с почетком Првог светског рата у аустријским земљама онемогућена делатност.

1917 - Умро је српски писац Милутин Бојић, аутор поеме "Плава гробница", трајног поетског споменика трагедије српске војске у Првом светском рату после трагичног повлачења преко планинских врлети данашње Албаније. Студирао је филозофију и педагогију у Београду. Учествовао је у балканским ратовима и у Првом светском рату. После повлачења преко Албаније радио је као државни службеник на Крфу и у Солуну. Умро је од туберкулозе у 25. години и сахрањен је на солунском гробљу Зејтинлик. Написао је четири књиге песама и више драма, укључујући "Краљеву јесен" и "Урошеву женидбу".

